

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR“ ÉS A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET“ KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
Kiadóhivatal:
Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, főutca 2. ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
háromhastós petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.
Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.
Nyilttér minden sor 10 kr.

A modern társadalom.

A mai társadalomnak minden külfénye mellett is az az egy nagy hibája van, hogy — beteg.

Sajnálatos, hogy e betegség kezdete a modern civilizáció rohamos terjedésével esik össze.

Mondják is az öreg emberek: nem így volt ez hajdan! Jobb idők jártak régen; egyszerűbb volt a nép, de boldogabb! Nem voltak oly sokféle humánusnak nevezett intézmények, de voltak becsületes erkölcsök. Ma ellenben minden civilizáció ió daczára is elégtelen és szegény a nép.

Ez az elégtelenség ki-kítör s zavarokat idéz elő az állami és társadalmi élet organikus funkciójában. Ez idézte elő a socializmust is, mely már odáig érlelődött, hogy valóságos anarchiává kezdi magát kinőni. Parthivei nyiltan hirdetik a forradalmat a tőke, az állam s a társadalom ellen.

Nem is esola hát, hogy az állam, mint a társadalom védője s a tőke protektora, sikra szállt a felforgatók ellen. A bécsi és budapesti rendőrség kiméletlenül fogdosztja össze és toloncoztatja el mindazokat, kikre rábizonyul, hogy anarchista elveket vallanak. Budapesten csak nemrégiben tartották meg a hajszát s fogdosztak össze vagy negyven-ötven iparos-gédet — legtöbnyire czipészeket.

Nem akarjuk ráfogni a rendőrségre, hogy megint esizmadiát fogott, de annyit bizvást mondhatunk, hogy maga az annyira retteget anarchizmus nem veszélyesebb, mint annak összefogdosott terjesztői, akkor ugyan kár volt akkora zajt űtni miattuk. Mert azok az ügyefogyott iparos-géd-ek nehezen fogják felforgathatni azt a társadalmat, melyet annyi százezer szurony védelmez. Itt minálunk Magyarországon, a hol a munkás elem nagyon is jámbor és kiskoru még, alig lehet komoly vagy tartós rendzavarásoktól tartani. És mégis baj van a társadalomban. Van benne egy bizonyos kör-anyag, mely koronkint lázas lüktetéseket idéz elő s megzavarja az organismus rendszeres életműködését.

Ez a baj mindenütt meg van az egész polgárosult világban.

Meg van Oroszországban, a hol nihilizmusnak hívják, meg van Németországban, ahol socializmus a neve, grassál Bécsben is, ahol már valamivel keményebb névvel, az anarchizmus nevével illetik. Anglia sem ment ettől a bajtól, esakhogy ott nagyobb politikai tapintattal „ir kérdésnek“ nevezik. Amily általános a baj, annyira közös annak oka.

E közös ok nem másban, mint egyrészt a civilizáció tultengésében keresendő.

A modern liberalizmus rohamosan terjedt, halomra döntött évszázados hagyományokat és intézményeket, kiragadta a népeket abból a szűkebb körű lükörből, melyben évszázadaik mozogtak, de a ledöntött intézmények helyébe nem létesített újakat, s a felszabadított népeknek nem adta kézhez azokat az eszközöket, melyek segítségével a változott viszonyok közepett is boldogulhattak volna.

Hogy egy köznapi hasonlattal éljünk: dú-an terített asztalhoz űltette őket, de nem adott pénzt a finomított élvezetek megszerzéséhez.

Ez a mai társadalom átka. Nagyon közel állította egymás mellé a szegényt és gazdagot, az élvezetet és a nélkülözést.

A szegény, látva a gazdag emberek boldogságát, vajmi hamar irigye lesz, nálánál jobban szituált felebarátjának s tautalusi kinokat szenved, mikor látja, hogy neki nem jut azokból az élvezetekből, mikben a gazdagabbak egész nyakig usznak.

Még ha nem ismerné a civilizáció nyújtotta élvezeteket. De a gőz és villamosság mai századában, melyben a gondolat sebességével terjed el minden, éppen a szegénysorsu emberek vannak a legnagyobb kisértésnek kitéve.

Lépten-nyomon élvezet kínálkozik, a merre csak tekint a szem, mindenütt fejedelmi fényűzés fejt ki csillogó pompáját. És ebben csak ő neki nem lehet része, mert nincs meg a hozzá való pénze. Nem kell hozzá való születés, előjog, vagy más kiváltság, hanem csak pénz! És ezzel nem bír ő.

Nem természetes-e tehát, hogy mintegy ösztönszerűleg gyűlöli azokat, kiknek pénzük van, vagy pláne az ő munkájával szerezik meg maguknak amaz élvezeteket, miket a sors irigy szeszélye naponta megtagad tőle.

Ez az oka annak, hogy a munkás osztály gyűlöli a tőkét és irigylti a gazdag emberektől anyagi jólétüket.

És e gyűlöletnek ha nincs is jogosultsága, de van némileg menthető oka. Mert tény az, hogy a szegény ember dolgozik legtöbbet s mégis ő élvez legkevésbet.

Akadnak oly emberbarátok és állam férfiak, kik tanulmányuk tárgyává tették a társadalom bajait s orvososságot kerestek ellenük. Maga Bismark is a socialis kérdés megoldásával foglalkozik jelenleg. Hogy sikerülni fog e ez neki? — az a jövő titka.

Annyit azonban már most is mondhatunk, hogy a létező socialis bajokat még az ő talentuma sem fogja orvosolhatni. Magukban a viszonyokban, a társadalmi fejlődés sajátosságai irányában fekszik a baj s ezt egy ember, ha mindjárt Bismarknak hívják is, nem fogja orvosolhatni. Amióta proklamálták az egyenlőséget, ép azóta lettek legkevésbé egyenlőkké az emberek.

Felszabadították a népet a jobbágyosság járma alól, oda lökték a szabad fejlődés útjára, s éppen ezen uton ejtette őt zsákmányul a tőke. Eddig a földes urnak dolgozott, most dolgozik a tőkének. A különbség csak az, hogy míg a földesur jobbágya munkájának csak a fölét szedte le, addig a tőke mindent maga nyel el. A munkásnak alig marad annyija, miből gyomrát megtöltheti. A tőkének az a sajátossága, hogy mindent meghódít, mindent elnyel. Még az állami hatalom sem védhet meg ellene, mert a tőke az államnak is parancsol. Lunet van az, hogy az államhatalom űzöbe veszi azokat, kik lázogni mernek a tőke ellen. Az állam folytonos pénzavarokkal küzd, melyekből csak a tőke segíti ki, ennek fejében az állam viszont védelmezi és kiváltságokkal ruhazza föl a tőkét.

E kiváltságok tették őt képessé arra, hogy a földbirtokkal is versenyre kelhetett. A küzdelem aránytalan erővel folyt, s végre is a földbirtok vereségével végződött. A tőke ma korlátlan ur az egész földön, a birtok csak adóalap, melyre újabb és újabb terheket rónak. Ma csak a tőkepénzes az igazi ur, a földbirtokos csak adózópolgár.

Minden rossz tulajdonságai mellett a tőke még k o z m o p o l i t a is. Nincs helyhez kötve, hanem oda megy, ahol legjobban prosperálhat. Jelszava: „Ubi bene, ibi patria“. Nem ismer hazafiságot, csak kamatlábat s ott telepszik le, ahol nagyobb kamatot élvezhet.

Ez a hazafiatlanság, ez az önzés képezi azt a kovászt, mely megromította az egész társadalmat s a közerkölcsök súlyesését idézte elő az egész kontinensen.

Jelszó lett: Pénz és élvezet! Pénzhez és élvezethez jutni bármilyen módon!

Ez az irányzat idézte elő azt az insoliditást, melylyel lépten nyomon találkozunk. Ez szűli a hűtlen pénzkezelőket, sikkasztókat, csalókat, tolvajokat.

Mi ez ellen a remedium?
Első sorban a takarékoság. Arra törekedjék mindenki, hogy ne költse el minden jövedelmét,

gernyi cipke, toll, virág és szalagesokor nélkül; de barátjuk vagyok a stylszerű díszítéseknek is, csak azután ne legyenek ezek szabálytalanul halmozva, hányva! Most is úgy tetszik nekem, mintha e leányka valamely divatárus boltba napernyő-jén vinoné az űzlet összes kalap-, ruha-, köpeny-díszképleteit!

— De mi kivetése van önnek a szín ellen, hisz ön mindig rajongott az „egyszínőségért“?

Oh igen! De akkor az izlés szentségére esedezem, válogassák is azt meg önök. Nézze nagysád, arra a kreol arezu, fekete szemű leánykára milyen visszfényt vet az a vörös ernyő. Boesásson meg nagysád a „realis“ hasonlatért, nem talál kegyed valami hasonlóságot közte és egy rezesbőrű indián arca között? Mig ezen halványoszőke hölgy arezát már igen kellemes fényben tünteti vissza a pirosbélű esernyő. Esakhogy ez megint kalapját nem tudta jól választani.

— Hogyan elhű kritikus uram? hisz ép a minap dicsérte ön a kalapok új divatját, sőt azt állította ön, hogy a legregibb idők óta nem voltak azok ily izléses alakuk.

Igen asszonyom, a z t mondtam; ezen hölgy kalapja ellen sincs semmi kifogásom, de újra nem e z e n főhöz illik e z e n kalap.

— Eh uram! hát az ön nézete szerint e nőnek nem is lenne szabad az új divat szeriut készíttetni kalapját?

Határozottan nem! E hölgy sokkal helyesebben eszelepszik vala, ha a regibb alaku egyik oldalán félig le-hajtott kalapot tartja meg, mert arczához az jobban illik. De erre a mi hölgyeink nem is ügyelnék. Ha valami divatos: azonnal meghozatják magoknak, anélkül hogy meg is néznék

TÁRCZA.

Lemondani.

1.
A lemondás, a megnyugvás
Volt életem örök jussa,
A bölcsömet ringatá már
A lemondás genius.

2.
Meg is szoktam — bár nehéz volt —
Lassan semmit nem remélni,
Öröm nélkül, elhagyottan
És meilözve magam élni.

3.
Egyszer aztán reá esett
Fletem sötét útjára,
Egy esodás nő égi fényű
Szemeinek űdvsugára.

4.
És mesésen boldog voltam
Hisz e nőnek a kebele,
A szerelem kincseivel,
Gyöngyeivel vala tele.

5.
De a bánat gyermekei
Boldogok itt nem lehetnek,
Lemondani, lemondani,
Ez jelszava a végzetnek.

6.
Az életet öröm nélkül
Eddig nyugton elviseltem,

A rám zúdult mellözésre
Gúnyos mosolylyal feleltem.

7.
De mikor ő tőle váltam,
S ő ment erre, én meg arra,
Feljajdultam . . . életemben
Legelőször s utóljára.

Hölgyek divatjáról.

Ma korán végződött a „szeretetház“ gyűlése, ne tennék még egy sétat bájos nagysád!

— Hová?

Talán a főtezán fel és alá . . .

— Tizenkét óra van.

De mi nem tartozunk a tizenkét órai „obligát“ közönséghez . . .

— Hízlegek magamnak. De fognak valami érdekeset látni is?

A figyelmes szemlélő — bájos nagysád! mindig és mindenben talál valami érdekést. A ki csak úgy futtából néz meg mindent, — az — higgyen nekem asszonyom — nem lát semmit. Legfőbb úgy jár, mint ezen leányka itt előtünk, ki látván, hogy egy másik és egy harmadik hölgynek piros napernyője van, rögtön maga is sietett ezzel a lángveres feltékevel borítani be — különben csinos — fejcsékjét.

— Önnek ez újdivatu napernyők nem tetszenek?!

M ag u k a napernyők mért ne? Bár mindig szem előtt tartom az öltönydarabok tiszta czélját és így a napernyő is bátran el lehetne azon ten-

hanem egy részből — ha még oly esékely is — alakítson magának egy kis tartaléktőkét. A kezdet nehéz, de nem kell visszaradni tőle. S ha egyszer le van téve az alap, a többi magától jó, mert a tőke önmagát szaporítja.

Második remedium a becsületes gondolkodás mód. Ahol ez nincs, ott nem fejlődhetnek egészséges viszonyok, ott nem lehet boldog és egészséges társadalom. Kiki önmagán kezdje s ha anynyira vittük, hogy a szolid elvek ismét túlsúlyra jutnak, akkor nem is maradhat meg köztünk a beestelen. Legyen az egész társadalom egy olyan szövetkezet, mely nem túri magában azokat, kik nem tisztességes uton jutottak pénzhez és vagyonhoz.

Csakis ezen az uton gyógyítható meg a beteg társadalom.

A sárosmegyei magyarosító egyesület évi közgyűlése.

Szép napja volt megyénk magyarosító egy-letének!

A ki e hó 24-én tartott gyűlésen jelen volt, az meggyőződhetett arról, hogy nálunk a magyarosítás eszméje termékeny talajra talált. Nagyszabású eredményekkel — fennállásának rövid voltát tekintve — az egyesület még nem díszeskedhetik, de az alap meg van teremtve, a cél és tevékenységnek határkövei le vannak téve, s a kik eddig kötekdeve vagy kiesínyleve szóltak az egyesület magasztos hivatásáról, azt utópianak és hazafias ábrándnak jellemezve, azokban fel-felvillanhatott ama szívmellegítő gondolat, hogy az akarat borostyánt arat, s hogy csak rajtuk fog mulni, ha az oly szép irányban megindított mozgalom nem fogna szélesebb és szélesebb körökben terjedhetni.

Bánó József elnök lelkes, emelkedett, hazafias megnyitó beszéddel esetelét az ügy országra szóló jelentőségét. A cél, — mondá — melyet egyesületünk maga elé tűzött, oly szent s olyannyira be van véve minden magyar kebelébe, hogy hangzatos szónoklatok tartását feleslegesnek véli. A nemzetiséghez való szoros ragaszkodás próbakövet képezi annak, hogy mily bizalommal viseltetik a nemzet jövője iránt s azon nemzetnek sorsa, mely saját nemzetiségét nem ápolja, meg van írva a pusztító végzet könyvében. A magyar ugyan mindig kedvelte nemzetiségét s e részben panasza nem lehet, de mivel tudja, hogy egy idő óta a fásultság, a közöny egy neme fogta el a közönséget, szükségesnek lája hangoztatni intó szavát, hogy egyesületünk ezen metelytől megóva maradjon.

Mindenki ismeri ezen egyesület fontos hivatását s mégis vannak egyes kételkedők, kik úron-útfélen hirdetik, hogy szép a cél, de 1—2 megye nem érheti el azt. Az ily apostolok a legveszedelmesebbek ügyünkre; hasonlítanak ők a kozmopolitákhoz, kik lelkesednek az egész emberiség üdvéért s szeretnék az egész világegyetemet átölelni, de mivel azt nem tehetik, az egyest eltaszítják maguktól.

Legyen áldás egyesületünkön. Legyen rajta olyan áldás, mint van az eső- és harmatepben. Egyesületünk minden tagja csak egy eső, csak egy harmatep, mely magában valami keveset segít a szomszédhoz földön, de ha millió számban reá hull, kizöldül tőle a rét, a mező.

E nagy lelkesüléssel fogadott megnyitó beszéd után felolvastattott a központi választmány évi jelentése az egyesület eddigi működéséről, ehhez képest:

Az egyesület halás köszönetének ad kifeje-

vajjon illik-e az arcukhoz, alakjukhoz? Vagy legjobb esetben a készletből válogatják ki, hogy melyik áll jobban nem a testüknek . . . de a szemüknek!

— De hát azt is szeretném tudni uram! mért nem illik ezen tőhöz az új divatu alak; nem mondná meg ön azt is?

Szíves türelmével arra is rátérünk kedves nagysád! Hala a jelenkor józanabb gondolkodásának, ma már elhagyták a hajdiszek ezimborasszói tornyosulásait, ma már — legalább külsőleg — lemondtak hölgyeink a „kifelé való terjeszkedés“ vágyáról, ma már csak vad indiánok tűznek méteres tollakat fejükre és csak a legünnpélyesebb estélyeken tűznek ma már hölgyeink négy-öt méteres uszályt öltönyeikre.

E nő azonban még mindig fölfelé akar hódítani, és magas fejdíszére ezen két oldalt keskenyült és elől-hátul szélesbülő kalapot tette. Arca ugyis keskeny, termete, nyaka nyulánk; és boesáson meg de feje e kalappal csakugyan olyba tetszik, mintha két oldalt össze volna nyomva! Legalább a sok „csinált virág“ és eseresznye helyett, melyet jó kedvvel csipeget egy pintyőke a kalap eljén — egy egyszerű struccoll vonulna el szélében és ezzel pótolná azt, mivel a perem keskenyebb.

— Ön már a virágot is számítani kívánná öltönyeinkről?!

A világot sem! hasonlót hasonlóhoz, a nő maga is egy virág, de élő! Ne mosolyogjon aszszonyom, nem megszokott bóknak mondtam ezt, hanem valódi botanikai értelemben. Csak az a baj, hogy az élő virág diszül csak alig egy negyed óráig használható, és ezért kell a csinált virágok-

zést a pénz-, vallás- és földmívelésügyi miniszteriumok azon tetemes pénzáományaiért, mely által a soóvári kisdudovó megnyitását lehetővé tette.

Köszönetet mond Soóvár község lelkes hölgyeinek s férfi-lakosainak, első sorban pedig Kalmár Tivadar választ. tagnak azon buzgóságért, melylyel az ovó felállítását erkölcsi s anyagi áldozatokkal elősegítették.

Köszönetet szavaz Szentandrassy Lajos igazg. választ. tagnak azon nagylelkű — 9000 frtot tevő — alapítványáért, melyet a kapronczai, mint a magyar népiskolára és kisdudovára tett; nemkülömben Bánó József egyesületi elnöknek azon nemeskeblü ígérteért, hogy Osztrópatakon saját költségén magyar kisdudovót állítand fel.

Köszönetet mond az eperjesi Stefania leánynevelő intézet igazgatójának s különben Pletényi Endre apát úrnak, az ezen intézetbe küldött négy nőnek majdnem teljesen ingyenes ovónöi kiképzetéséért.

Köszönetet mond az egyesület mindazon nemes pártfogóinak, kik egyesületünket erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni sziveskedtek. Végre köszönetet mond az egyesület elnökének Bánó József ő méltóságának s az egyesület fáradhatlan buzgalma jegyzőjének dr. Taly Mihálynak.

Ezek után a közgyűlés meg következő határozatokban állapodott meg.

Kimondja, miként eljöttnek látja az időt, hogy a magyar szellemben történendő nevelés érdekében országos szervezkedés történjen, s hogy az ily országos szervezettü egyesület a mi egyesületünk szoros kapcsolatba lépjen az egyesítés iránti további teendőkkel az igazgató választmányt bizván meg.

Felhívja az egyesület a megye területén lévő társulatok, pénzintézeteket, kereskedőket és iparosokat, hogy üzleti könyveiket és belföldi levelezéseiket magyar nyelven vezetni sziveskedjenek.

Kimondja, miszerint eljöttnek látja az időt a vidéki körök az egész megye területén való megalkatása iránt.

Felhívja a három város tanácsát, hogy szini előadások, táncmulatságok vagy bármiféle mutatványok rendezésénél egyesületünk anyagi támogatása figyelembe vétessék.

Végre felkéri a megye közönségét, hogy hasson oda, miként a még folyamatban lévő tagosítások alkalmával az illető községben létesítendő ovó kérdése is kellő figyelembe vétessék.

Erre következett Nuber Sándor volt egyesületi alelnök leköszönő levele, mely szerint főigazgatóvá történt kinevezése folytán a tisztségről lemond. A közgyűlés a volt alelnöknek buzgalmaért jegyzőkönyvileg kifejezett köszönetnek nyilvánulása után új alelnök választásához fogott s Kubinyi Albert ajánlata folytán, egyesületünk lelkes pártfogóját, Szentandrassy Lajost közfelkiáltással alelnökké választotta; s mintán Taly Mihály és Kys Géza, eddigi egyesületi jegyzők szintén leköszöntek, — mi sajnálattal tudomásul vétettük — helyükbe közfelkiáltással Ágoston Karoly és Hörk József lett megválasztva.

Végre, hogy az ülés főmozzanatainak teljes képét adjuk, megemlítjük, hogy az egyesületnek jelenleg 47 alapító, 296 rendes és 157 pártoló, vagyis összesen 500 tagja van, s hogy a pénztári kimutatás szerint befoly.: a tagsági díjakból 1419 frt 75 kr., külön adakozás útján 2448 frt 65 kr., összesen 3868 frt 40 kr.

Az itt elmondottakból látni, hogy az egyesület hűségeseen őrt áll a kibontott zászló mellett. De ez még nem elég, az egyesület még nem oly erős, hogy nagyobb szabású akcióra képes lenne —

hoz folyamodnunk, és a csinált virágok oly szembe ötlőleg hamisak.

Ezek a csinált virágok a napernyő tetőjén és alólóva a nyelről, ezen csinált virágok a kalapon, a hajakon, a mellen, télen a karmanytun . . . sőt most nem ritkán látni a derek alatt a fodrokba betűzdelve: és most ezekhez még az a sok ránc, fodor, fától szalag . . . a nőnek valami tündéries külsőt kölcsönöznek, egy tündér, ki most suhan végig egy virágos kerten . . . szép, de egy stýlnéküli tündér.

— De azt csak belátja ön, hogy ma már ilyen fodros-bodros ruhát előkelő hölgyen nem látni; sőt ellenkezőleg most . . .

Nagyon is igaza van nagysádnak, „sőt ellenkezőleg!“ Felette sajnálom, hogy nem folytató kegyed szives mondasát, legalább engem a gorombaság mondas kellemetlen vádjától mentett volna fel kegyed! Igaza van nagysádnak, nem hogy tulajdonosan sok puffokkal és dudorokkal lennének fedve, „sőt ellenkezőleg!“ nagyon is meztelenül állanak itt hölgyeink mostani öltöneyei! Igen szeretnék finom lenni, képletekben előadni, mit most mondandó vagyok . . . de nagysád irtózik a képletes beszédől ugy-e? Inkább goromba leszek tehát, de őszinte.

Hölgyeink öltözekei jelenleg szerföltött feszesek nincsen a testnek legkisebb emelkedése, és mélyedése, melynek vonását a ruha ki nem „emelné.“ Nagyon jól mondotta ezekről egy híres német esztétikus: ők ruhában járnak meztelenül.

Azt veti ellenem nagysád, hogy önök ezt mind miértünk férfiakért teszik; önök csak nekünk kívánnak tetszeni, önök nekünk csak így tetszenek. Bevallom, igaza van kegyednek. Bár nem kevésbé

ezt sem tagjainak száma, sem anyagi helyzete nem engedi.

Szép és dicső tény, hogy Sárosmegye tüzte ki a magyarosodás zászlóját. Tőrekvéseink ország-szerzte viszhangra talált. Figyelemmel kísérnek bennünket. Es méltán. Megyénk egyik exponense, egyik őrtálló pionerja a magyar állameszme esatárláncainak.

Nem szabad tehát az első lépésnél megállnunk!

Megyénk földbirtokosainak, lelkészeinek, tanítóinak és polgárainak hazafiságán fordul meg e kérdés gyakorlati kivitele. Eddig 740 gyűjtőiv lett szíjjelküldve, de csak 234 érkezett vissza. Azért hát sorakozzunk, gyűjtünk minél több tagot, küzdjünk következetesen a kitűzött célért. Minden forint, mely e célra összejön, egy-egy alapkö Magyarorszag második milleniumának telepítéséhez. Tegyük félre minden vallási, politikai, társadalmi előítéletet és szenvedélyt s hozzunk meg a magyar állameszmének, a magyarosodás ügyének minden áldozatot; dolgozzunk, ha kevesen vagyunk, hogy sokan legyünk s az ország tapsolni fog nekünk.

Lesznek nagy és majdnem leküzdhetetlenek látszó nehézségek — de hiszen, ha a nehézségektől visszaradtunk volna, még ma is lótejet innánk valahol az Ural-Altaj tövében.

Különfelek.

Tiszteletbeli árvaszéki ülnök. Görgey Sándor, ki a december havi tisztújító közgyűlésen tiszteletbeli árvaszéki ülnökké megválasztott, e hó 24-én a megye közönségének színe előtt tette le a hivatalos esküt.

Az adófelszólamlasi bizottságba a megye részéről rendes tagnak Dessewffy Lajos és dr. Schmidt Gyula; póttagnak Berzeviczy Béla és Kovács János lett beválasztva.

Sorscsapás. Kire a balsors súlyos keze nehezedik, ez aztán megérzi súlyos voltát. Dr. Glück Lipót, köziszteletben álló helybeli ügyvéd, alig hogy eltemeté forrón szeretett fiataljét, új csapás ért, édes atyja Glück Márk a ravatalon fekszik. Valóban sok az igazán és mélyen szerető szívré.

Műkedvelők előadása. Az eperjesi Széchenyikör e hó 22-én műkedvelő előadást rendezett, mely alkalommal Moser G. „Reif-Reiflingen“ című 5 felvonásos vígjáték került előadásra. Az előadás, Duka Róbert ezredes tapintatos ügyes rendezése mellett, igen szépen sikerült. A szereplő hölgyek kiválólag kitűntek. Mattyasovszky Gizella (Piroska) úrhölgy teljes színvonalon otthoniassággal játszott, természetes, minden mesterkéltégtől ment játéka, könnyed mozdulatai s az a biztos fellépés, melyet minden jelenetben tanúsított, műkedvelői előadásaink elsőrangú tagjává tették, ki jövőre nélkülözhetetlen, mert ő nagysága nélkül előadás nem is képzelhető. Szép tehetségének és felfogásának jelét kivált a 3-ik felvonásbeli sakkjáték-jelenetben adá, a mikor Reif magaviselete felett felháborodva, őt szigorúan és büszkén rendre utasítja, de nyomban reá szive titkolt érzelmeinek is szabad folyást enged. Mész Irén úrhölgy, (Folgenne) ki először lépett fel, tiszta csengő magyaros kiejtésével és kitűnően hangsúlyozott szavallaával nagy tetszést aratott. Berthóty Vilma úrhölgy (Berta) igen kedves, szeretetreméltó erdésleány volt, a szerető félig naiv, félig furfangos leánya szerepét igen jól adta. Igen szépen sikerült volt azon jelenete, midőn arról panaszkodik, hogy „beől a baj.“ Enekével egészen meglepte a közönséget, úgy

érezik önök magukat hizelegve, ha pl. a tanácsosné megpukkad mérgében, mert az önök ruhája a n. e. balon több tetszést aratott mint az övé: önök mégis leginkább a férfiaknak akarunk tetszeni.

Jól tudom azt is, hogy a női természet szép idomai nem azért alkotvák, hogy senki se lássa azokat. A természet remekének meglátásával szerencsésülteheti a nő a férfit, de a világot sem minden férfit! Mert ezek az itt óráig fel és alávonuló ifjak és öregebb urak sem egyedül a szobrászi alakban gyönyörködő szemmel nézik mit a ruha látni enged . . . és különben is, önöknek sem szabad ennyi szobrásznak modelt adniok.

Nem kívánom én, hgy nagysád nekem szóval adjon igazat, én ismerem kegyed értelmes lelkét, ön érti mit akarok ezzel mondani!

Nézze csak ezt az éltebb hölgyet itt mellettünk. Forduljunk utána! Nézze csak kegyed mint kidudorodnak térdei, mily szoros ott a ruha alig lépked. Alul is mily szűk. A gumi feszes a mi összetartja! Látja, ama leánya anyjának már volt izlése! Nézze ön a bővebb ruhában mennyivel szabadabban léphet a láb, mily zeneszerű, mily rythmikus a lépés. Ezen ruha már izlésre és stýlszerűsége is vall. A sötétkék kalap az egyetlen vere-szalagbokrétával, az egészen sötét testhez simuló ruhán egyetlen virág, fodor, dodor sincs. csak alul van keskeny — a hosszában egymás mellé sorakozott — csinos plisse varrás. Az a két hosszú sor picziny fény gomb mily nemes, hogy ugy moudjam ős díszit ad az egyöntetű deréknek.

(Vége köv.)

dalolt mint a kis ezekros kanári. Kollár Berta (Hofmeister) valóságos szinpadai routinnal játszott, a közönség nyílt jelenetben is zajosan megtapsolta, a helyes érzéssel felfogott rezolút menyeske-szerep alakítását. Semsey Natalie (Szenzané) úrhölgy, habár először lépett fel, egészen megfelelt ama várakozásnak, melyet játékaól vártak; az okos, férjével szemben rezignált feleség szerepét, nemkülönben Belovval, a lelkiismeretlen rouéval szemben, a megsértett nő felhőborodását, az érzés igazi hangján adta. A kör gratulálhat magának, hogy ily kitűnő, sokat ígérő erőt megnyernie sikerült. Dessewffy Elekka úrhölgy (Sybilla) alakítása oly meglepően sikerült, hogy a közönség egész meg volt lepve, miként képes az oly fiatal úrhölgy, a mindenben akadékoskodó, pedans vén kisasszonyt oly élethiven adni. Kählig Jenny úrhölgyet (Biske) különösen kiemelendőnek tartjuk; mert dacára annak, hogy csak most tanul magyarul, rövidke szerepét oly kedvesen adta, hogy a közönség zajosan megtapsolta. A szereplő urak közül a czim-szerepet Toronyi úr játszta és pedig oly rendkívüli routinnal és bravourral, hogy alakítása tullelkedett a rendes műkedvelői alakítások niveauján; egy színészhez méltó vervevel játszott. Kyss G. (Bernát) igen sikerült alakot mutatott be az érzékeny és multja emlékeiben élő öreg bácsiban. Dícséretet érdemelnek játékaóért és közreműködésükért: Balpataky J., Péchy P., Ruprecht E., Tahy J., Dessewffy A., Mähelyi S., Tomka F. s Rojkovics M. urak. — Előadás után bankett volt, s hogy a mulatság tánczszal végződött, mondanunk sem kell.

Képviselőválasztási mozgalom. Zboróól értesíteneik, hogy Kisfaludy András zboróól plébános országgyűlési képviselőjelöltnek lépett fel, es pedig egyesult ellenzoki programmal.

Városunk nepesedési növekvése. A mult évben született róm. kath. 150 fi és 121 leány, meghalt 118 fi- és 124 nőnemű; gör. kath. született 14 fi, 20 leány, meghalt 16 fi- és 12 nőnemű; evang. (magyar-nemet) született 15 fi és 12 leány, meghalt 9 fi- és 8 nőnemű; evang. (tót) született 7 fi és 9 leány, meghalt 12 fi- és 13 nőnemű; izraelita született 24 fi és 36 leány; meghalt 19 fi- és 10 nőnemű. Tehát született 210 fi és 188 leány, összesen 398; meghalt 174 fi- és 167 nőnemű, összesen 341; vagyis 57-tel több született mint meghalt. Az évi népszaporulat e szerint fel perzent.

A Szechenyi kör esütörtöki estélye igen sikerülten folyt le. A nyitány Lahor király operából Kohout karmester vezetése alatt praecise volt előadva. Metzner Zoltán magyar dalokat énekelt, Bäuer Zsófia úrhölgy zongorakísérettel; e piece viharos tetszessel fogadtatott. Hruska Irma úrhölgy Poe Edgar „A holló“ című költeményét szavalta, jeles felfogással, előadása hangulatjeljes volt s alkalmat nyújtott ó nagyságának, hogy gyönyörű szavalló organumát ismét teljes érvényre emelje. Duka Robertné ó méltósága Mayerber „Ördög Robert“ nagy áriáját énekelte, a katonazene kísérete mellett. Ördög Robert nagy áriája köztudomás szerint egyike azon énekszámoknak, melyek énekerők által kiváló előszereittel szoktak előadni, mert míg egyrészt kemény próbára teszi a hangot, az iskolát, másrészt a közönségnek is egyik kedvenc darabját képezi. Ó méltósága ezen ária előadásával összekötött technikai nehézségeket igen szerenésesen le tudta küzdeni, mely alkalommal énekiskolájának annyi kiváló tanulójelet adá, hogy a zajos éljenzésnek és tapsnak engedve, azt ismetelnie volt kénytelen. Egy a programmba felvett, de közbejött akadályok miatt elmaradt szám pótlásával Ruttkay-Semsey Anna úrhölgy a buzgó rendező kérésének engedve, törül metszett magyar népdalokat adott elő zongorán, tüzről patant zamatos vervevel. A katonai zenekar által előadott végszám: Wagner R. Loh-grin Fantasia, oly kitűnő kivitelű volt, hogy Kohout karmester úrnak, kit a betanítás és minden dícséreten felől álló vezetés érdeme illet, ehhez csakis gratulálni lehet. Az ezután a kör által bériben tartott mellék-helyiségekben rendezett közvacsorát feszélytelen kedélyesség és derült vidám hangulat jellemezte. Ezenkén társalgó csoportok alakultak; a zene szebbnel szebb darabokat játszott, míg a hangszerek, kés-, villa- és poháresengés amaz ismert összhangba olvadtak, a mely minden igazi közvacsorának oly sajátos vonzerőt kölcsönöz.

Eperjes befásítása e hét folyamában megkezdődött. Sétünk azonban megjegyezni, hogy ezúttal csakis a törvényszéki épülettől le a rózsauétezig húróó járda mentében lesz 35 akácza beültetve. Örvendünk e kezdeményezésnek, de minután a befásítás olyan ügy, hogy azt egyszerre s tervszerűleg kell végrehajtani, mert ha csak részenként ültetjük be a fűtezet, akkor az az eredmény állhat be, hogy míg a mostan ültetett fasor árnyékában már gyermekeink fognak gyönyörködni, addig a később ültetett fák árnyékában még unokáink sem fognak sétálhatni, azért czélssze übb volna, ha a megkezdett befásítást a város következetesen kezébe venné s azt nagyjában és tervszerűleg foganatsitaná.

A megyei magyarosító egylet vidéki körei következőleg alakítottak meg. Kis-Szebenben: Ribóssy József; Bártfán: Kaczvinszky Eda; Lemesen: Plaveczy József; Ó-Falván: Pallavicini ögróf; Soóvárt: Kalmár Tivadar; Sirokán: Hedry

Bödög; Nagy-Sároson: Francsek Dezsó; A-Sebesen: Wengerszky Hugó; Berzevicsén: Berzeiczey Edmuod; Héthárson: Leskó István; Giraltón: F-renczy Béla; Margonyán: id. Dessewffy Pál; Tóltzseken: Hajtinger János; Zboróól: Toszt Károly és Szvidniken: Martyák Sandor elnöklete alatt.

A sárosmegyei ált. tanító egylet központi választmánya a „róm. katholikus tanító-egylet“ megalakításával szemben a következő megállapodásra jutott, f. hó 21 iki ülésében: A sárosmegyei ált. tanítóegylet azt, hogy a megyében most legközelebb r. kath. vallásu tanító egylet megalakítása érdekében igen eleven mozgalom indult meg. Örvendetes tudomásul veszi; továbbá, hogy mindazokat, a kik az ált. egyletnek jelenleg tagjai, olyanokul tekintendi mindaddig, míg az alapszabályok értelmében kilépésüket az egyletből az elnökhöz beérjesztett írásbeli kijelentés által nem nyilvánítják.

Csóka Sandor szintársulatával legújabb információink szerint csakis május hó elejen szándékozik városunkba jönni. Miután az igazgató, úgy látszik, nem ismeri a helyi viszonyokat s társulata névze, előreláthatólag, a legmeddőbb időben szándékozik jönni, társulata és a színházlátogató közönség érdekében figyelmeztendő volna e körülményre.

Összegázoltatott. Reesiczar András bajorvágási lakos Czemethe felől Eperjesnek tartott, már a városi téglatelephoz ért, midőn a mögötte hajtó Galuska, zsebfalvi lakos lovai hirtelenül megbokrosodtak s veszett futásnak erdeva, a szerenésletlen Reesiczar Andrást földre terített, összegázoltak.

Herczegovinában visszatartott katonák. Daczára annak, hogy ezredünk mozgosítottunk nem tekinthető; a Herczegovinában levő egyik zászlóaljnal még több oly megyebeli katona van, ki a három ávi tényleges szolgálati évet már kiszolgálta s mégis ottan visszatartatik; mely eljárás dacára annak, hogy az itthon maradt maradt családtagok egy része segélydíjban részsül, indokoltnak nem mondható, a megye közönsége e hó 24-én tartott ülésében ennek folytán a honvédelmi miniszteriumhoz fordult, hogy az illető kiszolgált katonáknak a tartaléki viszonyba való áttétele iránt intézkedjék.

Az eperjesi laktanya-ügy. A kérdéshez már mult számunkban hozzászóltunk. Jelenleg az ügy a megyéhez lett áttéve s szóba került a mult heti tavaszi közgyűlésen is. Mnt hogy azonban e kérdés sokkal fontosabb hogyssem abban a megye közönsége rögtön határozhatott volna, annak tanulmányozására megyei alispán elnöklele alatt: Böer Kálmán, Fuhrman Andor, Imre László, Piller Kálmán, Pulszky Géza, Rbóssy József, Rhody Alajos és Dr. Schmidt Gyula bizottsági tagokból álló választmány küldetett ki.

A felsőkabátok esete. Olvasóink visszaemlékeznek, hogy a pesti reátanoda-utezi kártyabank szétugrasztása alkalmával a rendőrség csak felsőkabátokat talált. Ezek közt volt két egészen egyforma kabát, kávészin barkós kelméből. Egy rendőr átkutatván a zsebeket, az egyik kávészinű kabát oldalzsebéből a következő levélke került napvilágra: Kedves Muzsikám! Férjem ma nem lesz itthon. Fogoly van vacsorára — töltsekk együtt az estét. A főajtónál ne csengess, ne vege észre a szobaleány. En magam ereszték be a kis ajtón. P. a viszontlátásig! Szerető — Milió. „Hisz ez szerelmes levél, dűnyögő Thaisz kapitány. Tegye vissza János a levelet.“ És János rendőr vissza tette, de tévedésből a másik kávészinű kabátba. A mi nem esoda, hiszen egyformák voltak ezek a kabátok! Par nap mulva jelentkeztek a kabátulajdonosok. Kisült az igazság, véreket kellett folyni s mint az osztó igazságnal rendesen történni szokott — a főj kapott egy nagy vágást az arcára. Tanúság: a házi barátok óvakodjanak a férjhez egészen hasouló kabátot csináltatni.

A nagy csillar, mely a sas vendéglő táncztermében, minden mulatság alkalmával folyton veszedelemben tartja a parketre cséppögő gyertyáival a klakkot, frakkot és lakkot, a beállott tavaszi idénynyel hosszabb időre nem igen lesz igénybe véve; ez lenne tehát a legjobb idő arra nézve, hogy valahára kijavittassék.

A czeglédi mentelmi ügy tárgyában hozott mentelmi bizottsági javaslat, egész terjedelmében így hangzik: 1. Mondja ki a bizottság, hogy a feuforgó eset a jelenleg fennálló mentelmi jogunk szoros keretébe nem tartozik, de a ház tekintélyét mélyen sérti. — 2. Indítványozza a mentelmi bizottság, hogy a ház fejezze ki jegyzőkönyvileg sajnálatát és rosszasát a czeglédi marezius 15-iki események fölött. 3. Indítványozza a mentelmi bizottság, hogy a ház utasítsa a belügy- és az igazságügyminisztereket, hogy a vizsgálat gyors és erélyes keresztülvitelére hasson és annak stádiumáról a háznak jelentést tegyen. — A tárgyalásban, mely igen beható volt, a bizottság minden tagja részt vett.

Somoskeőy az alapítók között. Csak igaz az, hogy nemo profeta in sua patria. Ime kit itthon tolvajnak, betörőnek, vagy legszelidebben is szédelgő kalandornak bélyegzett társadalmunk. Londonban iparvállalatot alapít. A „Weld Blundell et Co“ aláírással legalább felhívások érkeztek ide előkelő emberekhez, részvéltre szólítván fel őket a „British and Foreign Brewing and Distilling Com-

pany Limited“ részvényeinek jegyzésére. A mellékelt prospektus azt mondja, hogy a vállalat egyik főembere s leendő vezetője Vécsey de Somoskeőy úr, „kinek ismereteit és üzleti képességét az osztórák kormány mindig méltányolta.“

Az általános választások határideje. Tisza Kálmán miniszterelnök Madarász József felszólalására azt az óhaját illetőleg szándékát fejezte ki, hogy a választások a földmives osztály nagy mezei munkaidejével össze ne essenek. E munka-ido köztudomás szerint június utolsó napjaiban kezdődik s július végeig tart. 1878 ban augusztus első hetére, 1881 ben július első napjaira estek a választások. Most előreláthatólag a törvényhozás oly időben végezheti el — legfőljebb május hó közepéig — munkáját, hogy az általános választások bizvaít június 10—20-iki közti időre tehető.

A „Magyarország és a Nagyvilág“ című nagy képes szepirodalmi hetilapra az új evnegyed alkalmáól főlhívjuk t. olvasóink figyelmét. A lap minden számában 10—12 illusztráció jelenik meg, köztük számos jeles magyar rajzolóktól. Szepirodalmi és ismeretterjesztő tartalma a legjelesebb tollu íróktól ered. Mikszáth Kálmán, Györy Vilmos, Petelej István, Nilkó Izidor, dr. Molnár Antal, Jakab Elek történetíró, Margittay Dezsó, Frankenburg Adolf és Tóth B. álandó dolgozó társai a „Magyarország és a Nagyvilág“-nak, mely rövidebb regényeken, beszélyeken, rajzokon és költeményeken kívül számos érdekes közleményt hoz a hazai történelem, a földrajzi ismeretek, a népisme, a természetudományok stb. köréből. Közöl azonkívül zenészetit és színházi tárczákat és terjedelmes könyvismertetéket. A gazdag tartalmu kitűnő lapot, melyben a család minden tagja talál maga számára szórakoztató és izlésnemesítő olvasmányt, melegen ajánljuk a t. közönség figyelmébe. Előfizetési ára, noha hetenként két nagy iven jelenik meg, negyedévre csak 2 fnt, félévre 4 fnt, egész évre 8 fnt. Előfizetni a Légrady testvérek kiadóhivatalában (Budapest, Nádoruteza 7. szám) lehet. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Hedry Bertalan.

Kiadótulajdonos: Haitsch Lajos.

Hivatalos rovat.

93. tk. sz. 1884.

Hirdetmény.

A bártfai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Stefanusin Kaesmarik András ossikói lakos végrehajtónak Szemaneik András gondnok által képviselt kiskoru Novacesek Dorotya és Ilona végrehajtást szenvedő elleni 143 trt 32 1/2 kr. tőkekövetelés és járulékaí iránt végrehajtási ügyében (a bártfai kir. jbiróság) területen levő Ossikó községben fekvő az ossikói 19 sz. t. j. könyvben kiskoru Novacesek Dorotya, és kiskoru Novacesek Ilona részére irt 1/8 urb. telekből és épületből álló ingatlanra az árverés 336 frtban ezenel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1884. évi április hó 25-iki napján délelőtt 10 órakor Ossikó a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatulni fog. — Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsarának 10% -at vagyis 33 frt 60 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8 ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. MX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróágnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Bártfán 1884. évi január hó 15. napján.

A bártfai kir. jbiróság mint tkönyvi hatóság.
Schlesinger.
k. jbiró.

Nem hivatalos rovat,

Örökeladási hirdetés.

A nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium f. évi 7387. sz. rendelete folytán közhírré tétetik, miszerint Sárosmegyében fekvő, Boroszló községében gyakorlandó s a m. k. közalapítv. uradalom tulajdonát képező italméresi jog s hozzá tartozó koresma-épület 4400 frt kikialtási ár mellett f. évi április hó 16 án délelőtt 10 órakor Alsó-Mislyén a főtisztu irodában zárt ajánlati verseny útján, örökáron el fog adatni

A zárt ajánlatok kizárólag magyar nyelven szerkesztendők, 50 kros bélyeggel s 440 frt bánatpénzzel a fent kitett határidőig a főtisztsséghez — hol a feltételek is a hivatalos órák alatt megtekintethetők — adandók be.

Utó-, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok el nem fogadtatnak.

Mislyén. 1884. márcz. hó 18 án.

814 2-3 Kir. közalap. ker. főtisztsség.

